

B”H

Likkutei Sichos Source Sheet

Volume 16 | Bo | Sicha 1

1) רמב"ם הלכות קידוש החודש בתחלתו

חדשי השנה הם חדשי הלבנה שנאמר (במדבר כח יד) "עלת חדש בחדשו" ונאמר (שמות יב ב) "החדש הזה לכם ראש חדשים". כן אמרו חכמים הראה לו הקדוש ברוך הוא למשה במראה הנבואה דמות לבנה ואמר לו כזה ראה וקדש. והשנים שאנו מחשבין הם שני החמה שנאמר (דברים טז א) "שמור את חדש האביב":

The months of the year are lunar months, as [implied by Numbers 28:14]: "... the burnt offering of the month when it is renewed,"¹ and [Exodus 12:2]: "This month shall be for you the first of months."² [Concerning this verse,] our Sages commented:³ The Holy One, blessed be He, showed Moses in the vision of prophecy an image of the moon and told him, "When you see the moon like this, sanctify it."

The years we follow are solar years, as [implied by Deuteronomy 16:1]: "Keep the month of spring."⁴

2) רמב"ם הלכות קידוש החודש ספ"ב

בית דין שקדשו את החדש בין שוגגין בין מטעין בין אנוסים הרי זה מקדש וחייבין הכל לתקן המועדות על היום שקדשו בו. אף על פי שזה יודע שטעו חייב לסמך עליהם שאין הדבר מסור אלא להם ומי שצוה לשמר המועדות הוא צוה לסמך עליהם שנאמר אשר תקראו אתם וגו':

Once the court sanctifies the new month, it remains sanctified regardless of whether they erred unwittingly, they were led astray [by false witnesses], or they were forced [to sanctify it].³⁵ We are required to calculate [the dates of] the festivals based on the day that they sanctified [as the beginning of the new month].

Even if [a person] knows that [the court] erred, he is obligated to rely on them,³⁶ for the matter is entrusted to them alone. The One who commanded us to observe the festivals is the One

who commanded [us] to rely on them, as [implied by Leviticus 23:2]: "Which you will pronounce as days of holy convocation."³⁷

3) רמב"ם הלכות קידוש החודש פ"ד, ה"ב

על שלשה סימנין מעברין את השנה. על התקופה ועל האביב ועל פרות האילן. כיצד. בית דין מחשבין ויודעין אם תהיה תקופת ניסן בששה עשר בניסן או אחר זמן זה מעברין אותה השנה. ויעשו אותו ניסן אדר שני כדי שיהיה הפסח בזמן האביב. ועל סימן זה סומכין ומעברין ואין חוששין לסימן אחר:

[An extra month is added,] making the year full, because of three factors: a) the vernal [spring] equinox;⁵ b) the ripening⁶ [of the barley crop], and c) the blooming of the fruit trees.

What is implied? When the court calculates⁷ and determines that the vernal equinox will fall on the sixteenth of Nisan or later, the year is made full. The month that would have been Nisan is made the second Adar, and thus Pesach will fall in the spring. This factor [alone] is sufficient for the court to make the year full;⁸ other factors need not be considered.

4) רמב"ם הלכות קידוש החודש פ"ו, ה"י

כל תשע עשרה שנה שיהיו מהן שבע שנים מעברות ושתיים עשרה פשוטות נקרא מחזור. ולמה סמכנו על מנין זה. שבזמן שאתה מקבץ מנין ימי שתיים עשרה שנה פשוטות ושבע מעברות ושעותיהן וחלקיהן ותשלים כל אלה ושמונים חלקים שעה. וכל ארבע ועשרים שעות יום. ותוסיף למנין הימים. תמצא הכל תשע עשרה שנה משני החמה שכל שנה מהן שלש מאות וחמשה וששים יום ושש שעות בשנה. ולא ישאר ממנין ימי החמה בכל תשע עשרה שנה חוץ משעה אחת וארבע מאות ושמונים וחמשה חלקים. סימן להם אתפ"ה:

[The fixed calendar is structured in] a nineteen-year cycle, including seven leap years and twelve ordinary years. This is called a machzor.

Why was this [structure] chosen? Because when you total the number of days in twelve ordinary years and seven leap years together with their hours and their units, counting all [sums of] 1080 units as an hour, [all sums of] twenty-four hours as a day, and adding them to the number of days, the total will equal nineteen solar years, each of these years being 365 days and six hours.

The difference between the days of the solar calendar [and the lunar calendar] will be only one hour and 485 units (in numerical terms, 1 - 485).⁸

5) רמב"ם הלכות קידוש החודש פ"ט, ה"א

שנת החמה יש מחכמי ישראל שאומרים שהיא שס"ה יום ורביע יום שהוא שש שעות. ויש מהן שאומרים שהוא פחות מרביע היום. וכן חכמי יון ופרס יש ביניהן מחלוקת בדבר זה:

[There is a difference of opinion among] the Sages of Israel concerning the length of a solar year. Some Sages¹ maintain that it is 365 days and 1/4 of a day - i.e., six hours. Others

maintain that it is slightly less than that figure.² There is also a difference of opinion among the wise men of Greece and Persia concerning this matter.³

6) רמב"ם הלכות קידוש החודש פ"ט, ה"ב

מי שְהוּא אוֹמֵר שֶׁהַיָּא שְׁס"ה יוֹם וָרַבִּיעַ יוֹם. יִשְׁאָר מִכָּל מַחְזוֹר שֶׁל תְּשַׁע עֶשְׂרֵה שָׁנָה שְׁעָה אַחַת וְתַפ"ה חֲלָקִים כְּמוֹ שְׁאִמְרָנוּ. וְיִהְיֶה בֵּין תְּקוּפָה לְתְּקוּפָה אֶחָד וְתִשְׁעִים יוֹם וְשִׁבְעַת שָׁעוֹת וְחֲצֵי שְׁעָה. וּמִשְׁתַּדֵּעַ תְּקוּפָה אַחַת בְּאֵי זֶה יוֹם בְּאֵיזוֹ שְׁעָה הַיָּא תִּתְחִיל לְמִנּוֹת מִמֶּנָּה לְתְּקוּפָה הַשְּׁנִיָּה שְׁאִחֲרֶיהָ וּמִן הַשְּׁנִיָּה לְשְׁלִישִׁית עַד סוֹף הָעוֹלָם:

According to the opinion that [a solar year] is [exactly] 365 and 1/4 days, there will be a remainder of one hour and 485 units after every nineteen-year cycle, as we mentioned.⁴

Between the start of each of the successive seasons of the year, there will be ninety-one days and seven and one-half hours. When you know the date and the hour of the beginning of one season, you can calculate [the beginning of] the following season by [adding the above amount]. Similarly, you can calculate the beginning of the following season, and continue forever.

7) רמב"ם הלכות קידוש החודש פ"י, ה"ו

וְנִרְאִין לִי הַדְּבָרִים שֶׁעַל חֶשְׁבוֹן תְּקוּפָה זוֹ הָיָה סוּמְכִין לְעִנְיָן עֲבוּר הַשָּׁנָה בְּעַת שְׁבִית דִּין הַגְּדוֹל מְצוּי. שְׁהָיָה מְעַבְרִין מִפְּנֵי הַזְּמַן אוֹ מִפְּנֵי הַצָּרָה. לְפִי שֶׁחֶשְׁבוֹן זֶה הוּא הָאֲמֵת יוֹתֵר מִן הָרֵאשׁוֹן. וְהוּא קְרוֹב מִן הַדְּבָרִים שֶׁנִּתְבָּאָרוּ בְּאַצְטִגְנִיּוֹת יוֹתֵר מִן הַחֶשְׁבוֹן הָרֵאשׁוֹן שֶׁהִיָּתָה בּוֹ שְׁנַת הַחֲמָה שְׁס"ה יוֹם וָרַבִּיעַ יוֹם:

It appears to me that [the Sages] relied on this calculation [of the length] of the seasons regarding the institution of a leap year, in the era when the High Court held sessions and would institute a leap year because of the time [when the equinox was scheduled to occur] or for other reasons. For this calculation is more accurate than the former one. It shares a greater resemblance to the data explained by the astronomers than the first opinion, which considered a solar year to be 365 and 1/4 days.

8) פירוש להרמב"ם פ"ט, ה"ג

וא"ת, יתחייב מזה שיהיה התקופה באייר אחר שנים רבות, לפי שיתקבץ מעל מחזור שעה ותפ"ה, נאמר וכן הדין, אבל עד יבא מורה צדק וידיענו מה יהיה הדין בזה העת המאוחר.

ד'

9) המשך תרס"ו, ע' תל"א

הלכה הוא מה שהוא אמת לאמיתו, דהרי כללות התורה היא אמת וכנ"ל דאלו ואלו דא"ח, ומה שהוא אמת, היינו שזהו אמת לאמיתו.

Halach is the ultimate truth. As regardless, torah in its entirety is "true", additionally, Torah is "truth within truth".

10) רמב"ם הלכות ברכות פ"י, הי"ח

הרואה את החמה ביום תקופת ניסן של תחילת המחזור של שמונה ועשרים שנה שהתקופה בתחילת ליל רביעי כשרואה אותה ביום רביעי בבקר מברך ברוך עושה בראשית. וכן כשתחזר הלכנה לתחילת מזל טלה בתחילת החדש ולא תהיה נוטה לא לצפון ולא לדרום. וכן כשיחזר כל כוכב וכוכב מחמישת הכוכבים הנשארים לתחילת מזל טלה ולא יהיה נוטה לא לצפון ולא לדרום. וכן בכל עת שיראה מזל טלה עולה מקצה המזרח על כל אחד מאלו מברך עושה בראשית:

A person who sees the sun on the day of the spring equinox at the beginning of the twenty-eight year cycle that begins on Wednesday night [must recite a blessing]. When he sees the sun on Wednesday morning, he should recite the blessing "who performs the work of creation."

Similarly, the blessing "who performs the work of creation" should be recited when the moon reaches the beginning of the zodiac constellation taleh at the beginning of the month when it is not pointing to the north or the south, when any of the other five stars [that revolve in separate spheres] arrive at the beginning of the constellation taleh and do not point to the north or the south, and when one sees the constellation taleh ascend to the eastern corner [of the sky].

11) תענית י', א'

תנא, חנניה אומר: ובגולה, עד ששים בתקופה.

It is taught in a baraita that Hananya says: And in the Diaspora one does not begin to request rain until sixty days into the season, i.e., sixty days after the autumnal equinox.

12) שו"ע אדה"ז סי' תנ"ה, סט"ו

מי שיש לו בביתו מים שאובין ששאבן ללישת המצה ונפלה התקופה בלילה או ביום, או שמית אחד בשכונתו, שצריך לשפך כל המים שבשכונה מפני חשש סכנה, פא, אף על פי כן אין צריך לשפך מים הללו, שנאמר "שומר מצוה לא ידע דבר רע".

ואם רוצה להחמיר ולשפכם – הרשות בידו. ונכון לעשות כן אם אפשר לו בקל למצא מים אחרים שלנו, או שאפשר לו בקל ללוש ביום אחר במים אחרים שישאב בבין השמשות שלפניו:

[The following law applies with regard to a person] who has water at home that was drawn for the sake of kneading matzah and the spring equinox fell either on that night or [during the next] day, or a person in the neighborhood died. [In both instances, the prevailing custom] is to pour out all the water in the neighborhood, because there is concern⁴⁸ for danger. Nevertheless, it is not necessary to pour out this water [which was drawn to enable observing the mitzvah to eat matzah. This can be derived from the verse,] "One who upholds a commandment will not know any adversity."

[Nevertheless,] if one seeks to be stringent and pour out [the water], he may do so. [Indeed,] it is proper to do so if [the person] can easily obtain other water that was held overnight, or if it is

easy for him to knead [the dough for matzah] on another day with other water that he will draw during dusk on the preceding day.

ח

13 ר"ה, כ"ד, א', משנה.

מתני' ראש בית דין אומר: "מקודש", וכל העם עונין אחריו: "מקודש מקודש". בין שנראה בזמנו, בין שלא נראה בזמנו — מקדשין אותו.

MISHNA: After the witnesses have been examined and their testimony accepted, the head of the court says: It is sanctified. And all the people respond after him: It is sanctified; it is sanctified. Whether the moon was seen at its anticipated time, on the thirtieth day of the previous month, or whether it was not seen at its anticipated time, in which case witnesses are not necessary to establish the following day as the New Moon, the court sanctifies it and formally proclaims the day as the New Moon.

רבי אלעזר ברבי צדוק אומר: אם לא נראה בזמנו — אין מקדשין אותו, שכבר קידשוהו שמים.

Rabbi Elazar, son of Rabbi Tzadok, says: If the new moon was not seen at its anticipated time, the court does not sanctify the New Moon on the following day, as the celestial court in Heaven has already sanctified it, precluding the need for the additional sanctification by the earthly court.

ט

14 תוד"ה לתקופות (ר"ה, ח', א')

..והרי עכשיו נוהגין למנות מתשרי של תוהו שנות העולם...

...we count from the year prior to actual creation..

15 ר"ה, י', ב'

תנא, רבי אליעזר אומר: בתשרי נברא העולם, בתשרי נולדו אבות, בתשרי מתו אבות, בפסח נולד יצחק, בראש השנה נפקדה שרה רחל ורחל ורחל ורחל, בראש השנה יצא יוסף מבית האסורין.

It is taught in a baraita that the tanna'im disagreed about this point: Rabbi Eliezer says: In Tishrei the world was created; in Tishrei the Patriarchs were born; in Tishrei the Patriarchs died; on Passover Isaac was born; on Rosh HaShana Sarah, Rachel, and Hannah were remembered by God and conceived; on Rosh HaShana Joseph came out from prison;

בראש השנה בטלה עבודה מאבותינו במצרים, בניסן נגאלו, בתשרי עתידין ליגאל.

on Rosh HaShana our forefathers' slavery in Egypt ceased; in Nisan the Jewish people were redeemed from Egypt; and in Tishrei in the future the Jewish people will be redeemed in the final redemption with the coming of the Messiah.

רבי יהושע אומר: בניסן נברא העולם, בניסן נולדו אבות, בניסן מתו אבות, בפסח נולד יצחק, בראש השנה נפקדה שרה רחל וחסנה, בראש השנה יצא יוסף מבית האסורין, בראש השנה בטלה עבודה מאבותינו במצרים, בניסן נגאלו בניסן עתידין ליגאל.

Rabbi Yehoshua disagrees and says: In Nisan the world was created; in Nisan the Patriarchs were born; in Nisan the Patriarchs died; on Passover Isaac was born; on Rosh HaShana Sarah, Rachel, and Hannah were remembered by God and conceived sons; on Rosh HaShana Joseph came out from prison; on Rosh HaShana our forefathers' slavery in Egypt ceased; in Nisan the Jewish people were redeemed from Egypt; and in Nisan in the future the Jewish people will be redeemed in the final redemption.

תנאי, רבי אליעזר אומר: מנין שבתשרי נברא העולם — שנאמר: "ויאמר אלהים תדשא הארץ דשא עשב מזרע זרע עץ פרי". איזהו חדש שהארץ מוציאה דשאים ואילן מלא פירות — הוי אומר זה תשרי. ואותו הפרק זמן רביעה היתה, וירדו גשמים וצימחו, שנאמר: "ואד יעלה מן הארץ".

The Gemara explains these matters in detail: It is taught in a baraita that Rabbi Eliezer says: From where is it derived that the world was created in the month of Tishrei? As it is stated: "And God said: Let the earth bring forth grass, herb yielding seed, and fruit tree yielding fruit after its kind" (Genesis 1:11). Which is the month in which the earth brings forth grass and the trees are full of ripe fruit? You must say that this is Tishrei. And a further proof that the world was created in Tishrei is that when the world was first created, it needed rain so that the plants would grow, and the period beginning with Tishrei is a time of rain, and rain fell and the plants grew, as it is stated: "But there went up a mist from the earth, and watered the whole face of the ground" (Genesis 2:6).

רבי יהושע אומר: מנין שבניסן נברא העולם — שנאמר: "ותוצא הארץ דשא עשב מזרע זרע ועץ עושה פרי". איזהו חדש שהארץ מליאה דשאים ואילן מוציא פירות — הוי אומר, זה ניסן. ואותו הפרק, זמן בהמה וחסיה ועוף שמתדוהגין זה אצל זה, שנאמר: "לבשו כרים הצאן וגו'".

Rabbi Yehoshua says: From where is it derived that the world was created in the month of Nisan? As it is stated: "And the earth brought forth grass, herb yielding seed after its kind, and tree yielding fruit" (Genesis 1:12). Which is the month in which the earth is full of grass and the trees begin to bring forth fruit? You must say that this is Nisan. And further proof that the world was created in Nisan is that when the world was first created, the animals had to breed in order to fill the world, and the period beginning with Nisan is a time when cattle, and beasts, and birds mate with one another, as it is stated: "The flocks are clothed in the meadows, and the valleys are wrapped in grain; they shout for joy, they also sing" (Psalms 65:14).

16 תוד"ה כמאן (ר"ה, כ"ז, א')

ומה שיסד ר"א הקליר בגשם דשמיני עצרת כר"א דאמר בתשרי נברא העולם ובשל פסח יסד כר' יהושע אומר
ר"ת דאלו ואלו דברי אלהים חיים ואיכא למימר דבתשרי עלה במחשבה לבראות ולא נברא עד ניסן

ודכוותה אשכחן בפרק עושין פסין (עירובין דף יח. ושם) גבי אדם שעלה במחשבה לבראות שנים ולבסוף לא
נברא אלא אחד:

There are Piyutim in Davening reflecting the month Hashem thought to create the world, although it was carried out at a different time (the same way there is a difference between the form of man, as one or two).
